

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

15 – 2006 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

7. jun 2006. Vol. 1, Broj 15

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore

www.minpolj.vlada.cg.yu

Seminar AMIS-a na Žabljaku	2
Pregled cijena žive stoke	3-6
Kontrola mastitisa	7

Seminar AMIS-a na Žabljaku

U organizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore i Ministarstva poljoprivrede Sjedinjenih Američkih Država na Žabljaku je održan Drugi seminar AMIS – a. Predavači na seminaru su bili predstavnici Ministarstva SAD- a, gospođa **Nensi Kohran** i gospoda **Bil Mejers** i **Džim Mekalister** a predavači u dijelu informatičke obuke gospoda **Dojčilo Kuburović** i **Miodrag Kankaraš**. Seminar je trajao dva dana.

Polaznici seminara su bili reporteri AMIS – a iz Službe za selekciju stoke i Savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji. Obje ove službe su u sastavu Biotehničkog instituta u Podgorici.

Seminar je organizovan u cilju poboljšanja sakupljanja i prezentiranja cijena sa pijaca širom Crne Gore u dijelu stočarske i biljne proizvodnje.

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 22. 5. - 30. 5. 2006. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

R.B.	Naziv živ.	Težina/ uzrast	Rasa	Jed. mjere	Dominantne cijene (u €)							Komentar
					Bar	Podgorica	Nikšić	Berane	Bijelo Polje	Pijevlja	Prosjek CG	
1	Telad	80-160 kg	SIM	kg.	-	2.80	-	2.60	2.60	2.50	2.63	
2	Telad	80-160 kg	ostala	kg.	2.90	3.00	2.90	2.60	2.30	2.50	2.70	
3	Junad	do 300 kg	SIM	kg.	-	2.10	-	-	-	1.90	2.00	
4	Junad	do 300 kg	ostala	kg.	1.80	1.80	2.00	-	1.50	1.70	1.76	
5	Junad	više od 300 kg	SiM	kg.	-	1.90	-	-	1.60	-	1.75	
6	Junad	više od 300 kg	ostala	kg.	1.70	1.80	1.80	-	1.40	-	1.68	
7	Krave za klanje		SIM	kg.	-	-	1.00	1.00	-	-	1.00	
8	Krave za klanje		ostale	kg.	1.00	1.00	0.85	0.90	1.00	-	0.95	
9	Prasad		sve rase	kg.	-	3.00	3.20	2.80	3.00	-	3.00	
10	Tovljenici		sve rase	kg.	-	-	-	-	-	-	-	
11	Krmače za klanje		sve rase	kg.	-	-	-	-	-	-	-	
12	Jagnjad		sve rase	kg.	2.80	3.00	2.85	2.40	2.30	2.50	2.64	
13	Šilježad		sve rase	kg.	-	2.50	-	2.00	-	-	2.25	
14	Ovca		sve rase	kg.	-	1.80	1.80	-	1.90	-	1.83	
15	Ovnovi		sve rase	kg.	-	2.10	-	-	-	-	2.10	
16	Jarad		sve rase	kg.	3.00	2.90	-	-	-	-	2.95	
17	Koze		sve rase	kg.	1.40	1.70	-	-	-	-	1.55	
18	Priplodne junice		SIM	grlo	-	-	1,000	900	-	-	950	
19	Priplodne junice		HF	grlo	-	-	1,000	-	-	-	1,000	
20	Priplodne junice		smedje	grlo	-	-	-	900	700	-	800	
21	Priplodne junice		melez	grlo	-	-	-	-	600	-	600	
22	Priplodne krave		SIM	grlo	-	-	-	700	-	-	700	
23	Priplodne krave		HF	grlo	600	950	1,100	-	800	-	863	
24	Priplodne krave		smedje	grlo	-	850	-	800	800	-	817	
25	Priplodne krave		melez	grlo	-	750	600	600	700	-	663	

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cijene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 29.05.-04.06.2006. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina						Dominantna cena Srbija	Dominantna cena Centralna Srbija	Dominantna cena Vojvodina				
			Beograd Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Ospionica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin							
Dviske	sve		150	---	150	120	---	---	---	---	---	---	130	---	---	130	---	---	110	---	---	---	---	150	150	---	---	
Jagnjad	sve		200	190	180	180	190	210	200	200	200	180	210	200	180	210	200	195	185	180	180	180	180	180	200	180	---	---
Jarići	sve		160	---	140	150	---	---	190	---	---	160	170	150	---	---	---	---	190	170	---	---	---	170	160	---	---	
Junad	do 300 kg	HL	---	---	135	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---	---	135	---	---	---	
Junad	do 300 kg	SM	150	---	145	---	---	140	145	140	---	155	150	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---	150	150	---	---	
Junad	>480 kg	sve	140	145	140	140	---	130	140	---	---	150	140	---	---	---	---	---	140	150	136	135	---	140	140	---	---	
Koze	sve		80	---	80	90	---	80	---	---	---	80	---	---	---	---	---	---	70	---	---	---	---	80	80	---	---	
Krave za klanje	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70	---	---	---	---	---	90	---	---	
Krave za klanje	SM		95	100	110	100	---	90	80	90	---	90	90	---	---	---	---	---	100	95	---	---	---	90	90	---	---	
Krmače za klanje	>130 kg	sve	---	80	75	85	---	80	---	65	70	---	80	---	---	---	---	---	70	70	---	75	---	70	80	70	---	
Ovca	sve		120	110	130	110	100	100	100	110	110	90	100	100	110	90	100	90	80	80	70	90	---	100	110	90	---	
Ovnovi za priplod	sve		140	---	120	120	---	---	---	120	120	120	120	120	---	---	---	---	150	---	---	---	---	---	120	120	---	
Prasad do 15 kg	sve		170	160	160	---	180	160	180	165	120	---	170	---	---	---	---	---	170	210	---	---	---	170	160	170	---	
Prasad do 25 kg	sve		160	150	150	160	170	150	180	135	120	---	160	---	---	---	---	---	150	180	155	180	---	160	160	180	---	
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	200	---	---	---	---	---	
Priplodne krave	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	
Priplodne krave	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	
Šilježad	sve		150	---	150	150	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	130	---	---	---	---	---	---	---	
Telad	80-160 kg	HL	230	---	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180	---	---	---	---	---	---	---	---	
Telad	80-160 kg	SM	270	260	270	270	---	230	230	220	---	235	240	---	---	---	---	---	230	---	---	---	---	---	---	---	---	
Tovljenici	80-130 kg	sve	100	100	90	100	---	85	---	75	85	---	90	---	---	---	---	---	95	85	75	100	---	100	100	95	---	
Tovljenici	>130 kg	sve	90	100	70	90	---	80	---	70	75	---	80	---	---	---	---	---	80	65	80	---	---	---	80	90	80	

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 87 dinara)

Prikaz cijena (kn/kg) za grupu proizvoda - stoka,meso i prerađevine-stočni sajam

Prices for product group
u razdoblju od 29-05-2006 do 04-06-2006
(22.tj.2006.god)

uspoređeno s razdobljem od 15-05-2006 do
21-05-2006 (20.tj.2006.god)

Hrvatska		Regija	Podatak	
Proizvod	Tip	Cijena	Razl.	
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20.00	0.00	
	2.Max	30.00	0.00	
	Prosjek	23.28	-0.07	
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	20.00	0.00	
	2.Max	22.00	1.00	
	Prosjek	21.28	0.53	
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00	
	2.Max	13.00	-0.50	
	Prosjek	11.60	-0.29	
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	1.00	
	2.Max	11.00	1.00	
	Prosjek	10.15	0.40	
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	12.00	0.00	
	2.Max	15.00	-1.00	
	Prosjek	12.72	-0.10	
bik holstajn (>450 kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00	
	2.Max	11.00	0.00	
	Prosjek	11.00	0.00	
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00	
	2.Max	11.00	0.00	
	Prosjek	11.00	0.00	
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00	
	2.Max	9.00	0.00	
	Prosjek	6.14	0.12	
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	12.00	0.00	
	2.Max	27.00	-2.00	
	Prosjek	16.56	-1.04	
svinja (80-120 kg)-swine .	1.Min	8.00	1.00	
	2.Max	14.00	0.00	
	Prosjek	9.96	-0.24	
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	5.00	0.00	
	2.Max	9.00	-1.00	
	Prosjek	6.68	0.01	
janjad-lambs .	1.Min	18.00	0.00	
	2.Max	29.00	-1.00	
	Prosjek	22.53	-0.96	
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	6.00	0.00	
	2.Max	9.00	0.00	
	Prosjek	7.21	0.08	
jare-kid goat .	1.Min	24.00	0.00	
	2.Max	29.00	-1.00	
	Prosjek	25.74	-3.19	

Izvor: TISUP

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

COMMISSION EUROPEENNE
 Direction générale de l'Agriculture
 DZ. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CIJENE STOKE ZA KLANJE U EU

CIJENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
 MARKET PRICES - MEMBER STATES

	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promjena poslednji	
Junad U2	326.81	293.02	344.26	322.38	400.44	360.61	367.00	299.44	404.64		351.20			346.86	317.77	247.62	352.80	297.28	266.55					282.02	305.74	372.76	-0.79	
Junad U3	301.88	292.28	346.67	319.03	396.14	355.09	353.00	300.91	389.15		337.90			327.86	318.80	243.64	359.40	296.51	267.50					281.70	304.64	348.42	-4.11	
Junad R2	292.07	282.04	327.76	317.16	240.37	394.27	398.56	339.00	291.29	366.41			240.19	338.70			312.75	308.99	239.53	345.60	291.42	257.72	306.07	277.52	293.06	338.85	-5.10	
Junad R3	270.01	282.82	327.76	311.66	386.63	325.17	332.00	294.51	357.72		242.44	308.70		347.78	302.51	311.29	243.96	353.10	291.79	257.87	301.83	276.99	296.41	319.94	319.94	319.94	-3.66	
Junad O2	261.35	259.93	310.06	276.32	166.78	370.66	287.82	287.00	279.70	310.77	328.70	161.63	240.67	298.30	247.16	347.78	278.48	288.81	236.99	334.80	280.77	257.12	259.33	265.51	270.66	279.36	-2.05	
Junad O3	240.16	265.64	302.01	278.12	195.57	366.24	335.62	282.00	284.02	305.02	328.70	155.75	243.81	282.14	252.33	347.78	278.79	290.26	243.28	333.50	283.50	265.43	269.58	274.28	266.51	266.51	-0.21	
Junad	296.88	281.32	311.66	303.67	198.24	382.41	346.80	334.79	293.93	382.16	328.70	160.44	241.16	339.12	248.65	347.78	300.27	316.32	241.24	346.01	291.72	259.43	264.31	271.58	285.83	328.35	-2.72	
Bikovi R3	267.37	222.75	273.85					272.00	259.52				244.31				275.88	238.19			287.41	247.83			267.01	265.56	265.56	-3.83
Bikovi	267.37	222.75	273.85					272.00	259.52				244.31				275.88	238.19			287.41	247.83			267.01	265.56	265.56	-3.83
Goveda U2								359.00	296.18								317.88								283.20	314.85	320.35	-2.70
Goveda U3								359.00	297.94								322.80								311.36	324.80	306.97	-0.86
Goveda U4								338.00	299.07								297.00								309.53	306.97	306.97	-1.43
Goveda R3														328.30							272.51				278.38	304.48	305.28	-1.29
Goveda R4								314.00	292.61								292.38								268.19	303.16	301.27	-1.22
Goveda O3								286.00	284.89		175.28			276.65			280.37								268.30	288.07	284.23	-1.04
Goveda O4								280.00	285.10								273.00								260.25	291.90	286.33	-1.97
Goveda								316.14	289.87					304.66			308.83				272.51				267.75	299.14	287.62	-1.34
Krava R2	273.49							340.00	236.19							272.91									236.05	276.54	276.54	142
Krava R3	264.19	207.25	271.70	266.31			199.62	343.00	259.91	241.22				295.27	170.72		276.80	245.58	197.16	198.80	167.90	164.54		259.16	243.79	286.39	0.16	
Krava R4		208.74	282.16	269.45			247.64	327.00	259.02								277.88	244.04	194.57						242.45	252.15	257.75	0.51
Krava O2	247.48	188.26	239.38	243.53	160.74	175.77	175.35	282.00	239.70	221.12				128.74	171.08	175.30	180.63		246.01	218.89	183.58	200.40	163.21	181.30	243.95	212.29	229.63	-1.03
Krava O3	240.58	182.38	255.21	254.24	167.67	166.60	170.38	287.00	249.20	226.98				137.58	172.07	260.29	188.88		258.90	232.27	186.53	189.90	167.90	177.09	191.98	247.80	231.47	-1.45
Krava O4	232.63	161.64	255.34	258.70	163.07	166.37	167.47	278.00	250.26					137.22	171.93	185.50			266.41	225.14	196.90	163.83	173.24	167.19	232.91	236.53	238.34	-2.14
Krava P2	206.12	165.70	184.94	190.04	148.02	100.00	163.72	242.00	202.16	192.95	203.48	141.72	169.63	256.20	176.56				220.59	203.06	198.39	164.10	18.24	44.42	161.46	182.86	196.73	-0.90
Krava P3	193.57	164.71	216.99	207.77	145.02	113.88	146.00	267.00	241.02	203.88	203.48	133.00	171.43	254.31	166.80				239.36	207.13	177.84	120.16	163.09	163.61	222.19	204.15	228.03	-2.55
Krava	238.80	190.93	221.88	244.30	161.71	162.67	189.58	291.32	241.98	208.63	203.48	135.99	170.86	271.17	179.05	179.05	188.12	167.96	168.34	175.90	168.34	168.34	168.34	226.90	220.95	241.51	241.51	-1.19
Junice U2	332.50	329.50	311.66				324.36	405.00	296.13	422.34				361.70			311.20		288.90	276.69	351.60	206.69			302.72	310.86	361.16	-0.57
Junice U3	341.50	352.57	301.05				329.65	400.00	298.58	414.39							290.22	213.58			272.30				292.74	313.23	361.81	-3.77
Junice R2	272.50	217.70	314.08	298.94			295.91	353.00	290.31	389.91				328.20			271.11	198.53	334.50	268.04	194.44				265.51	302.34	320.21	-7.45
Junice R3	239.00	219.69	326.69	291.67			365.00	326.00	354.00	292.45	405.92			167.76	327.12		278.33	201.04			267.28	191.37			279.13	304.84	316.92	-2.44
Junice R4							209.20	327.63	282.47				201.87				266.41	205.60			280.78	211.59			263.26	302.61	293.54	-1.74
Junice O2	203.39	256.42	240.79	198.83	366.35	282.07	286.00	283.21	255.65			141.50	173.93	335.70	184.12				242.44	195.80	323.70	238.45	181.92	231.00	245.16	278.65	251.665	-1.65
Junice O3	194.89	287.39	254.40	199.82	340.83	287.72	301.00	285.06	246.86	257.39	192.96	199.07		256.42	202.44				250.74	199.83	228.44	258.32	291.30	280.79	280.79	280.79	-1.93	
Junice O4	180.75	285.11	257.80	176.14			261.92	294.00	285.05	257.39	161.16	199.67	182.74						258.25	205.87		238.45	172.09	202.84	254.14	292.50	277.74	-1.01
Junice	297.01	210.55	303.64	276.78	164.23	357.38	313.66	361.90	290.23	399.16	257.39	147.22	186.85	317.96	191.20	311.20	277.09	202.33	337.61	282.88	189.26	221.54	261.31	298.31	310.45	310.45	-2.52	
Poluitke	259.16	234.71	272.30	275.05	177.42	343.05	308.40	312.33	280.69	354.88	280.10	148.98	208.81	305.25	197.07	290.43	257.95	260.06	276.09	302.07	250.44	205.82	221.81	253.51	285.94	291.88	291.88	-2.07
Promjena poslednje nedelje	183	144	142	-3.01	124	-4.71	-4.89	0.20	-2.88	-3.82	0.03	-6.78	-3.39		-1.65		-0.81	-2.28	-1.57	-2.08	-0.82	3.69	0.16	100	-2.08			

Izvor: EU Komisija

Kontrola mastitisa

Primarni cilj kontrole na mastitis je smanjenje broja novih infekcija vimena. To obuhvata savjesnu primjenu nekoliko osnovnih postupaka i može se opisati kao plan kontrole mastitisa u 5 tačaka. Ovaj plan se uspješno primjenjuje širom svijeta.

Plan kontrole mastitisa u 5 tačaka:

1. Odgovarajuća higijena pri muži, dobre tehnike muže i

odgovarajuće funkcionisanje aparature za mužu.

2. Premazivanje sisa nakon muže.
3. Tretman svih četvrti svih krava u periodu zasušenosti.
4. Blagovremeno liječenje kliničkih infekcija vimena tokom laktacije.
5. Odstranjivanje hronično zaraženih životinja.

1. Odgovarajuća higijena pri muži, dobre tehnike i adekvatna mašina za mužu

Od najvećeg značaja je da su sise suve i čiste prije muže. Treba da se obezbijedi relativno stabilan nivo vakuma, da se izbjegava spadanje navlaka za mužu tokom muže i da se vakum isključuje do muzne jedinice prije nego što se sisne čaše skinu sa vimena. Treba da se muze onoliko krava na koliko se može uspješno izvršiti muža.

2. Premazivanje sisa nakon muže

Prenos patogena mastitisa je neizbježan tokom muže. Zato je neophodno premazati sise na kraju muže kako bi se uništili preostali patogeni. Preporučuje se da se svaka sisa potpuno premaže ili poprska odgovarajućim sredstvom odmah nakon što se skine aparat.

3. Tretman svih četvrti krava u periodu zasušenosti

Ukoliko je učestalo javljanje mastitisa, preporučuje se tretman svih četvrti antibioticima za zasušenje koji su dužeg djelovanja. Ovaj tretman

treba da počne nakon poslednje muže u laktaciji.

4. Blagovremeno liječenje kliničkih infekcija vimena tokom laktacije

U svakodnevnoj praksi iskusan mužač će brzo uočiti slučajeve kliničkog mastitisa. Na ove slučajeve treba odmah reagovati odgovarajućom terapijom u dogovoru sa veterinarom. Ažurirana evidencija individualnih četvrti sa slučajevima mastitisa na mastitis kartama pomoći će održavanju zdravlja vimena. Krave koje se liječe treba jasno objeležiti kako bi se izbjeglo slučajno zagađenje ukupno sakupljenog mlijeka na farmi.

5. Odstranjivanje hronično zaraženih životinja

Krave kod kojih se redovno javlja klinički i/ili subklinički mastitis, i koje ne reaguju na liječenje, treba da se odstrane. Ove krave mogu biti glavni izvor zaraze za druge krave.

PREGLED

Od najvećeg značaja je da se početno bakteriološko zagađenje mlijeka izbjegne koliko god je moguće kako bi se održalo dobro zdravlje vimena i proizvodnja čistog mlijeka. Održavanje zdravlja stada sa akcentom na zdravlje vimena i faktore sredine je osnovni uslov za proizvodnju kvalitetnog mlijeka iz zdravog vimena. Dobar program kontrole mastitisa će doprinijeti smanjenju slučajeva mastitisa. Povećaće se mliječnost, smanjiti veterinarski troškovi i manje krava će biti odstranjeno. Tačna identifikacija patogena koji izazivaju subklinički mastitis je od najvećeg značaja za efikasno liječenje. Takođe, dobra evidencija vezana za krave sa kliničkim mastitisom će pomoći farmeru da preduzme odgovarajuće korake.

Generalne smjernice za održavanje dobrog zdravlja vimena su:

1. konstantno praćenje zdravlja vimena;
2. uzimanje uzorka mlijeka u posudu za predmužu kako bi se uvjerali da je mlijeko normalno;
3. korišćenje posude za predmužu za otkrivanje abnormalnog mlijeka ili programa kontrole broja somatskih ćelija (kalifornijski test);
4. bjeleženje slučajeva mastitisa na "mastitis kartonu" radi praćenja zdravlja vimena;
5. primjena programa kontrole mastitisa u 5 tačaka;
6. održavanje krava i okoline čistim u svako doba;
7. čisti i disciplinovani mužači;
8. dozvoljavanje uzimanja hrane nakon muže kako bi se omogućilo djelovanje i sušenje premaza za vime;